

ROYAUME DE BELGIQUE

KONINKRIJK BELGIE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de la Justice, le 23 mars 1998, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "fixant les règles et barèmes des honoraires des commissaires au sursis", a donné le 13 mai 1998 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 23 maart 1998 door de Minister van Justitie verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "houdende vaststelling van de regels en barema's tot bepaling van het ereloon van de commissarissen inzake opschorting", heeft op 13 mei 1998 het volgende advies gegeven :

Observation générale

Examen du projet

L'auteur du projet utilise tantôt l'expression "commissaire au sursis" tantôt le mot "commissaire".

Il convient d'adopter, dans tous les cas, l'expression "commissaire au sursis".

Intitulé

L'intitulé serait mieux rédigé comme suit :

"Arrêté royal fixant les règles et barèmes relatifs aux honoraires et frais des commissaires au sursis.".

Préambule

A l'alinéa 1er, il est préférable d'écrire : "... notamment l'article 19.".

Dispositif

Article 1er

L'article 1er n'apporte aucune précision utile par rapport à l'intitulé de l'arrêté en projet et à l'arti-

.../...

cle 19, alinéa 5, de la loi du 17 juillet 1997 relative au concordat judiciaire.

Il sera, dès lors, omis.

Article 2 (devenant l'article 1er)

1. A l'alinéa 1er du texte français, il y a lieu de remplacer les mots "un projet d'honoraires" par les mots "une proposition d'honoraires".

La même observation vaut pour l'ensemble du texte en projet.

En outre, il faut écrire "relative à ...".

2. A l'alinéa 2, mieux vaut supprimer les termes "Par la suite" et écrire : "Huit jours au moins ...".

3. La rédaction suivante est proposée pour l'alinéa 3 :

"La proposition d'honoraires est calculée sur la base d'une estimation du nombre d'heures de travail nécessaires à l'acquittement de sa mission. Il justifie la complexité de celle-ci, compte tenu notamment du chiffre d'affaires, du nombre de membres du personnel, du secteur d'activité et de l'état comptable du patrimoine du débiteur."

.../...

4. L'alinéa 4 serait mieux rédigé comme suit :

"Le tarif horaire du commissaire au sursis est déterminé conformément aux tarifs en usage dans la profession dont il relève ... (la suite comme au projet).".

L'attention de l'auteur du projet est attirée sur le fait que le système adopté à l'article 2, alinéa 4, risque de donner lieu à des différences d'honoraires fort importantes, non seulement en fonction de la profession exercée par le commissaire au sursis, mais même au sein d'une même profession (par exemple, les honoraires des avocats peuvent varier considérablement pour un même dossier).

Le texte en projet prévoit qu'à défaut de tarif en usage dans une profession, le tarif horaire sera fixé "par comparaison".

Il serait utile de préciser les termes de la comparaison.

5. La rédaction suivante est proposée pour l'alinéa 5 :

"Si, durant l'exécution des missions faisant l'objet des propositions d'honoraires visées aux alinéas 1er et 2, le commissaire constate que ses honoraires excéderont le montant repris dans la proposition, il dépose sans délai au dossier du sursis une proposition révisée d'honoraires en indiquant les raisons de ce dépassement.".

.../...

Article 3 (devenant l'article 2)

1. A l'alinéa 1er, première phrase, il y a lieu d'écrire :

"Sauf urgence, les frais relatifs à l'assistance de tiers spécialisés requis par le commissaire au sursis ne peuvent être admis sans approbation préalable du tribunal."

Compte tenu de ce qui précède, la dernière phrase est inutile et doit, dès lors, être omise.

2. A l'alinéa 2 du texte français, à la fin de la phrase, il convient d'utiliser le verbe "sont" et non le verbe "seront".

Le texte néerlandais du même alinéa devrait être rédigé en tenant compte de l'observation faite dans la version néerlandaise du présent avis.

3. A l'alinéa 4 du texte français, en concordance avec le texte néerlandais, mieux vaut écrire "vers l'étranger" plutôt que "avec l'étranger". Il y a lieu également de remplacer le verbe "seront" par le verbe "sont".

Article 4 (devenant l'article 3)

1. A l'alinéa 1er, les termes "sans préjudice de l'article 2, alinéa 5" sont superflus et doivent être omis.

.../...

En outre, mieux vaut écrire "peuvent exiger" plutôt que "peuvent réclamer".

La fin de l'alinéa serait plus correcte comme suit :

"... montant total de la proposition d'honoraires à laquelle cette provision se rapporte.".

2. A l'alinéa 2, mieux vaut écrire :

"... en deux montants égaux, dont le paiement ne peut être réclamé qu'au début et à la moitié de la période à laquelle la provision se rapporte.".

Articles 4 et 5

(devenant les articles 3 et 4)

1. L'article 4, alinéa 2, et l'article 5 font référence respectivement aux périodes auxquelles se rapportent les provisions d'honoraires et aux périodes "visées aux alinéas 1er et 2 de l'article 2".

Dans l'hypothèse de la proposition d'honoraires visée à l'article 2, alinéa 1er, la notion de période est claire : il s'agit de la période d'observation visée à l'article 15, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 17 juillet 1997.

.../...

Par contre, pour la proposition d'honoraires visée à l'article 2, alinéa 2, la notion de période n'apparaît pas clairement. L'on ne peut que supposer qu'il s'agit de la durée du sursis définitif qui, en vertu de l'article 34, alinéa 2, de la loi du 17 juillet 1997, ne peut dépasser vingt-quatre mois à compter de la décision judiciaire.

En cas de transfert de l'entreprise, l'on peut penser que la période visée est la durée nécessaire aux opérations de transfert (publicité, examen des offres de reprise, négociations, approbation par le tribunal. Comme cette durée ne peut être connue à l'avance, l'on voit mal comment en déterminer la moitié pour l'application de l'article 4, alinéa 2.

Le texte doit être revu sur ce point.

2. A l'article 5, alinéa 2 du texte français, la rédaction suivante est proposée :

"Le décompte donne une justification détaillée des heures ... (la suite comme au projet).".

Observation finale

Le texte néerlandais du projet devrait être rédigé en tenant compte des observations faites dans la version néerlandaise du présent avis.

Algemene opmerking

Onderzoek van het ontwerp

De steller van het ontwerp gebruikt nu eens de uitdrukking "commissaris inzake opschorting", dan weer het woord "commissaris".

In alle gevallen behoort de uitdrukking "commissaris inzake opschorting" te worden gebruikt.

Opschrift

Het opschrift zou beter als volgt geredigeerd worden :

"Koninklijk besluit houdende vaststelling van de regels en barema's betreffende de erelonen en de kosten van de commissarissen inzake opschorting.".

Aanhef

In het eerste lid schrijve men : "... inzonderheid op artikel 19".

.../...

Bepalend gedeelteArtikel 1

Artikel 1 bevat geen enkele nuttige verduidelijking van het opschrift van het ontworpen besluit en van artikel 19, vijfde lid, van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord.

Het behoort dan ook te vervallen.

Artikel 2 (dat artikel 1 wordt)

1. In het eerste lid van de Franse tekst behoren de woorden "un projet d'honoraires" te worden vervangen door de woorden "une proposition d'honoraires".

Dezelfde opmerking geldt voor geheel de ontworpen tekst.

Verder dient "relative à ..." te worden geschreven.

2. In het tweede lid is het verkieslijk de woorden "Hierop volgend" te schrappen en te schrijven : "Ten minste acht dagen ...".

.../...

3. Voor het derde lid wordt de volgende redactie voorgesteld :

"Het voorstel van ereloon wordt berekend op basis van een schatting van het aantal werkuren dat noodzakelijk is om zijn taak uit te voeren. Hij motiveert de complexiteit ervan, aan de hand van onder meer de omzet, het aantal personeelsleden, de bedrijfstak en de boekhoudkundige staat van het vermogen van de schuldenaar.".

4. Men redigere het vierde lid als volgt :

"Het uurtarief van de commissaris inzake opschorting wordt bepaald overeenkomstig de tarieven die gebruikelijk zijn bij de beroepscategorie waartoe hij behoort. Indien dat niet mogelijk is, wordt het uurtarief ... (voorts zoals in het ontwerp)".

De aandacht van de steller van het ontwerp wordt gevestigd op het feit dat het in artikel 2, vierde lid, gekozen systeem, aanleiding kan geven tot zeer grote verschillen in honorarium, niet alleen naargelang van het door de commissaris inzake opschorting uitgeoefende beroep, maar zelfs binnen dezelfde beroepscategorie (zo bijvoorbeeld kunnen de honoraria van de advocaten, voor hetzelfde dossier aanzienlijk verschillen).

In de ontworpen tekst is bepaald dat bij ontstentenis van een binnen een beroepscategorie gebruikelijk tarief, het uurtarief "bij vergelijking" wordt vastgesteld.

.../...

Het zou nuttig zijn de inhoud van de vergelijking te verduidelijken.

5. De volgende redactie wordt voorgesteld voor het vijfde lid :

"Indien de commissaris tijdens de uitvoering van de taken waarop de voorstellen van ereloon bedoeld in het eerste en het tweede lid betrekking hebben, vaststelt dat zijn erelonen het bedrag opgenomen in het voorstel zullen overschrijden, voegt hij bij het dossier van de opschorting onverwijld een aangepast voorstel van ereloon met opgave van de redenen van die overschrijding.".

Artikel 3 (dat artikel 2 wordt)

1. De eerste zin van het eerste lid behoort te worden geschreven als volgt :

"Behalve in spoedgevallen mogen de kosten van de hulp van gespecialiseerde derden op wie de commissaris inzake opschorting een beroep heeft gedaan, niet aanvaard worden zonder voorafgaande goedkeuring ervan door de recht-bank.".

Gelet op wat voorafgaat, is de laatste zin overbodig en dient hij dus te vervallen.

.../...

2. Aan het einde van de Franse tekst van het tweede lid behoort de werkwoordsvorm "sont" te worden gebruikt en niet de vorm "seront".

In de Nederlandse tekst schrijve men : "begrepen zijn in" in plaats van "vergoed worden door".

3. In de Franse tekst van het vierde lid zou het beter zijn om in overeenstemming met de Nederlandse versie "vers l'étranger" te schrijven in plaats van "avec l'étranger". Bovendien behoort de werkwoordsvorm "seront" vervangen te worden door de werkwoordsvorm "sont".

Artikel 4 (dat artikel 3 wordt)

1. In het eerste lid zijn de woorden "onverminderd artikel 2, vijfde lid" overbodig en dienen ze te vervallen.

Bovendien is het beter om in de Franse tekst "peuvent exiger" te schrijven, veeleer dan "peuvent réclamer".

Op het einde van het lid zou het correcter zijn te schrijven :

"... totale bedrag van het voorstel van ereloon mag overschrijden waarop het voorschot betrekking heeft."

.../...

2. In het tweede lid is het beter te schrijven :

"... in twee gelijke bedragen, waarvan de betaling alleen bij het begin en halverwege de periode waarop dat voorschot betrekking heeft, kan worden gevorderd."

Artikelen 4 en 5 (die de artikelen 3
en 4 worden)

1. Artikel 4, tweede lid, en artikel 5 verwijzen respectievelijk naar de periodes waarop de voorschotten op erelonen betrekking hebben en naar "de in artikel 2, eerste en tweede lid, bepaalde" periodes.

Wat betreft het voorstel van ereloon bedoeld in artikel 2, eerste lid, is het begrip periode duidelijk : het gaat om de observatieperiode bepaald in artikel 15, § 1, eerste lid, van de wet van 17 juli 1997.

Het begrip periode wordt daarentegen voor het in artikel 2, tweede lid, bedoelde voorstel van ereloon niet duidelijk bepaald. Men kan er alleen van uitgaan dat het om de periode van definitieve opschorting gaat, die overeenkomstig artikel 34, tweede lid, van de wet van 17 juli 1997 niet meer mag bedragen dan vierentwintig maanden te rekenen van de rechterlijke beslissing.

Bij overgang van onderneming, kan worden aangenomen dat de bedoelde periode overeenstemt met de tijd die noodzakelijk is voor de overgangsverrichtingen

.../...

(bekendmaking, onderzoek van de overnameaanbiedingen, onderhandelingen, goedkeuring door de rechtbank). Aangezien die termijn vooraf niet bekend is, ziet men niet goed in hoe men er de helft van kan bepalen ter uitvoering van artikel 4, tweede lid.

De tekst dient op dat punt te worden herzien.

2. Voor de Franse tekst van artikel 5, tweede lid, wordt de volgende redactie voorgesteld :

"Le décompte donne une justification détaillée des heures ... (voorts zoals in de Franse versie van het ontwerp).".

Slotopmerkingen

De Nederlandse tekst van het ontwerp bevat verscheidene wendingen die niet correct zijn of in een bepaald zinsverband verkeerd gebruikt zijn. Mede om die reden zijn in het corpus van dit advies een aantal tekstvoorstellen gedaan. Onder voorbehoud van de voorgaande opmerkingen en steeds bij wijze van voorbeeld worden nog de volgende voorstellen gedaan.

.../...

Artikel 2

In het eerste lid schrijve men : "voegt binnen acht dagen ... een voorstel van ereloon bij het dossier" in plaats van "legt binnen de acht dagen ... een voorstel van ereloon neer". Een soortgelijke opmerking geldt mutatis mutandis voor heel het ontwerp.

Artikel 3

In het derde lid schrijve men : "reiskosten-vergoeding" in plaats van "verplaatsingsvergoeding" en in de formule : "die voorafgaat aan 1 januari" in plaats van "die 1 januari voorafgaat". In het vierde lid schrijve men : "op vertoon van" in plaats van "mits voorlegging van".

Artikel 5

In het eerste lid zouden de woorden "maakt ... over" vervangen moeten worden door de woorden "zendt ... over".

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Messieurs J.-J. STRYCKMANS,
de Heren

président,
voorzitter,

Y. KREINS,
P. QUERTAINMONT,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

F. DELPEREE,
J. KIRKPATRICK,

assesseurs de la
section de législation,
assessoren van de
afdeling wetgeving,

Madame B. VIGNERON,
Mevrouw

greffier assumé,
toegevoegd griffier.

Le rapport a été présenté par
M. J. REGNIER, premier auditeur
chef de section. La note du Bureau
de coordination a été rédigée et
exposée par M. A. LEFEBVRE,
référéndaire adjoint.

Het verslag werd uitgebracht
door de H. J. REGNIER,
eerste auditeur afdelingshoofd.
De nota van het Coördinatiebureau
werd opgesteld en toegelicht door
de H. A. LEFEBVRE, adjunct-refe-
rendaris.

La concordance entre la version
française et la version néerlandai-
se a été vérifiée sous le contrôle
de M. J.-J. STRYCKMANS.

De overeenstemming tussen de
Franse en de Nederlandse tekst
werd nagezien onder toezicht van
de H. J.-J. STRYCKMANS.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

B. VIGNERON

J.-J. STRYCKMANS